

Szerkesztőség:
Templomudvar 2. sz.
Kiadóhivatal:
Sándor régens-u. 39.
Sürgőny cím: „Délbácska”
Telefonszám: 137.

DÉLBÁCSKA

Előfizetési árai
Egy óra - 15 dinár
Negyedévre 45 dinár
Félévre - 90 dinár
Egyes szám ára
75 PARA.

NOVISAD, 1922 augusztus 3

POLITIKAI NAPILAP

III. évf. 167. szám Csütörtök

Háromféle politika

Az oroszoké az egyik, az angoloké a másik és a harmadiknak útjait a francia, modernné ébredt imperializmus jelöli. Az első, Leninék iskolája a társadalmi rend diktatórikus megváltoztatásával igyekszik — legalább teóriában — áthidalni a társadalmi osztályok és államok (győzők és legyőzöttek) életstandardja közötti űrt. A módszer a legközelebbi forradalomra spekulál, amelynek elkövetkezésében egyelőre maga Lenin sem bizik tulságosan. Az angol politika, mint egy üzleti évet kívánja lezárni és likvidálni a háborus esztendőket és az érzelmesség legcsekélyebb látszatának levetésével készíti elő a brit birodalom elkövetkező üzleti évét. Ez a politika teljesen rideg, józan és képviselője, Lloyd George, egyáltalán nem látszik messze állani a gazdasági szerződések revíziójának gondolatától — ha azt az angol ipar és kereskedelmi élet érdekei úgy kívánják. A francia politika, amely bővített, vagy javított kiadásban egyelőre gyakorlati és uralkodó Európa legtöbb államának kormányzati szellemében, magán viseli még a háborus jelszavak minden örökségét, sovén, imperialista és mindenkor tettekre szorult a legközelebbi háborúra. A jóvátételek kiméletlen végrehajtásának ma szerencsés apostola Európában, amelyben mint szerencsés szellemi örökös reprezentál Napoleon hagyatékában. Ez a politika szorosan két részre osztja még ma is — 1918 után négy évvel Európát — győzőkre és legyőzöttökre. Vissza kíván fizettetni minden, a háboruba befektetett frankot, annak kamatos kamataival együtt, felépíteni kíván minden lerombolt épületet és minden rokkantjának életjáradékát hetediziglen a legyőzöttekkel kívánja megfizettetni. Ez a politika elvezetheti Európát a következő forradalomig elvezetheti Európát a következő háborúig, elvezetheti az összeomlásig, de az a szellem, amely uralkodó benne, az elfáradt Európa konszolidáltságának a legkevesebb szolgálatot teheti. Az orosz politika gyökeret vert Európa proletariátusában, s a francia politika gazdasági következményei csak újabb tápot adhatnak a bolsevizmus felé hajló proletaritumnak. Ez a politikai barátság pedig a lehető legkedvezőtlenebbül befolyásolja az angol politika esélyeit, amelyek a mai európai helyzet közepette, mint a sok rossz között a legkevésbé rossz, a leg hamarabb elvezethetnék Európát a konszolidáció útjára. Az angol politika útjait egyelőre a franciák keresztezik, akik az események kérélhetetlen logikája következtében kénytelenek lesznek viselni ennek következményeit is.

Anglia hajlandó lemondani a német jóvátételről

Balfour szenzációs jegyzéke az európai hatalmakhoz

London. (Eredeti távirat) Az angol kormány augusztus elsei kezezéssel Balfour aláírásával jegyzéket küldött a francia, olasz, SHS, román, portugál és görög kormányoknak, melyben kijelenti, hogy Nagybritanniának szándéka lemondani a német jóvátételre vonatkozó minden további jogáról és a szövetségesek adósságainak visszafizetésére vonatkozó minden igényéről abban az esetben, ha ezen lemondása szerves részre lesz annak a nagy és általános tervnek, amely a maga teljességében kielégítő megoldásra juttatja az egész problémát. A kérdés általános rendezése az angol kormány felfogása szerint nagyobb hasznot jelent az emberiségnek, mint bárminő nyereség, amelyet a kötelezettségeknek még oly sikeres erőltetésével is elérhetnének. A jegyzék még kiemeli, hogy Amerika ama kívánsága miatt, hogy Anglia fizesse meg a 850 millió fontnyi adósságát, kénytelen szövetségeseitől

adósságaik rendezését kérni, de kész arra, — feltéve, hogy ezen eljárása részét alkotná egy kielégítő nemzetközi rendezésnek, — hogy elengedje mindazon adósságokat, melyekkel szövetségesei neki tartoznak kölcsön vagy német jóvátétel címén. A jegyzék végül kijelenti, hogy szövetségeseitől csupán akkora összeg megfizetését kéri, amekkorát neki kell Amerikának fizetnie.

Páris. (Eredeti távirat). Az angol kormány jegyzéke a háborus tartozások visszafizetése ügyében tegnap érkezett meg a külügyminiszeriumban, ahol azt nem fogják fel tragikusan és nem tartják London részéről az utolsó szónak. A jegyzékről az a vélemény, hogy az inkább az Egyesült Államoknak szól, mint a szövetségeseknek. A Journal de Debats azt írja, hogy a londoni találkozón sem Franciaország, sem pedig szövetségesei nem számíthatnak Anglia részéről előzékenységre.

Megszüntetik a magyar alattvalók kiutasítását

Beograd. A pécsi konzulsértés következtében támadt diplomáciai ellentétek elsimultak. A magyar kormány teljes elégtételt adott a sértésért és ezzel a hónapok óta tartó feszültség enyhült a két állam között.

A külügyminiszerium ma jegyzéket intézett a magyar kormányhoz, amelyben annak tudomására adja, hogy meg-

szünteti a magyar alattvalók ellen alkalmazott represszáliákat, mert a magyar kormány elégtételt adott a megsértett pécsi konzulnak.

A belügyminiszer ezzel kapcsolatban rendeletet intézett az összes törvényhatóságok fejeihez, hogy szüntessék meg a magyarok kiutasítását, mivel arra semmi ok nincsen már.

Dr. Stefánovics Zsarkó az új novisadi polgármester

Szliepcsevics főispán négyhetli szabadságra megy — Szliepcsevics a kerületi főispántelölt? — Szabadságra megy a főispán

(Saját tud.) A novisadi polgármesteri állást végül is betöltötte a belügyminiszer dr. Stefánovics Zsarkó kinevezése révén. Adamovics István dr. főispáni teendővel megbízott polgármester távozása után a belügyminiszer polgármestert és főispánt skart kinevezni a város élére, de a radikálisok és demokraták között lefolytatott tárgyalások a személyi kérdésben nem tudtak megegyezni. Ekkor neveztek ki Szliepcsevics Milánt főispánná akit ugyanakkor a polgármesteri hatáskör gyakorlásával is megbíztak.

Szliepcsevics Milán főispánnak tegnap, Beogradban folytatott tárgyalásai alatt megegyezés jött létre az újvidéki polgármester személyében. A polgármesteri székbe a belügyminiszer dr. Stefánovics Zsarkót nevezte ki, aki mint rendőrkapitány, később mint orvosként ülnök már hosszabb ideig állott No-

visád város szolgálatában. Legutóbb, mint a közlekedési miniszerium BBB. osztályának igazgatója s mint a tőzsde kinevezett kormánybiztosa működött. Állását a legközelebbi napokban fogja elfoglalni.

Szliepcsevics Milán főispán szabadságra megy a kerületi főispánság betöltéséig, amelynek az addig kiszivárgott hírek szerint legkomolyabb jelöltje.

Poincaré londoni útja

London. (Eredeti táv.) Az angol kormányt hivatalosan értesítették, hogy Poincaré a jövő hétfőn érkezik Londonba. Olaszországot a konferencián Grianini herceg londoni olasz nagykövet fogja képviselni.

Ötperces vasuti riport Fiuméről

Fiume deve subire le dure della legge (Fiumének el kell szenvedni a törvény szigorát) így bucsuzott gaodonai villája terrassán d'Annunzio a fiamelek küldetéséről június 10-én napjában. Most már a kommunista bírálatok legkezeletesebb megszóvegezése foglalkoztatja, már ő sem törődik Fiume sorsával és a Via Santa Intrae (a szent bevonulás utcaja), amelyet ő keresztelt el Fiume elfoglalásakor, rövidesen új nevet fog kapni, csak éppen addig kell várniuk, míg Fiume sorsa végleg eldőli.

— Most? —
 — Most jóformán a levegőben lógnak. Fiume kábult mindatól, ami körülötte, érette, ellere történik. Fiume mostohagyereke jelenleg a spallói egyezménynek, senki sem akarja Fiumét igazán magáévá tenni.

— De kérem...
 — Én pénteken délután utastam el Fiuméből, tizenhárom éve lakom ott, és ismerem a fiumel kérdést, meg fogom magyarázni, hogy miért mostohagyerek Fiume.

— Olaszországnak több gondot, bűnt okozott ez a most 40 000 lakosú város, mint az egész a volt monarchiától lecsatolt terület. Olaszország Triszt fejlődését, megerősödését félti Fiumétől. Nincsen szüksége Fiuméra.

— Et a Fiume-kérdés nyitja. Fiume sorsa pedig reménytelenül a hanyatlás felé mutat. Szegény provinciaváros lesz Fiume. Esetleg kelemes nyaralóhely az Adria partján, de kikötő, kereskedelmi és ipari centrum már talán soha.

Mit va ami exotikus vidékről érkezett felfedező, a kérdések egész tömegével ostromol meg a fiumelit, aki csodákosan rajta, hogy néhány száz kilométernyire fekvő Fiume viszonyairól annyira rosszul vagyunk informálva.

— Fiumében — meséli — már hónapok óta legteljesebb csend és nyugalom uralkodik. Rend csak annyiban, amennyiben rendnek nevezhető az, hogy Fiume állam nemzetgyűlésének 54 tagja Zágrábban szöveget írvő tervelt Zanella Richárdal, az emlaráció vezérével és a nemzetgyűlés többi 16 képviselője intési az állam soraát 600 fascista legénytől támogatva. A 600 fascista közül 150 kombattáns (fekete ingben, rohamsisakkal a fejükön örködnek a szentnacionálisizmus mindig lobbanásra kész paráztással) napi 18 lira fizetéssel, amit a blokkisták pártkasszája utal ki, a többiek csendes polgári állásokba helyezkedtek el, (még sekresyis is van közöttük) és csak riadó esetén gyűlhetnek a kormányosi palota körül.

— Fiume fascistái mind Trisztból szüveget az „Adria gyöngyö“-be, nem olyan veszedelmes emberek, inkább élni szeretnek — ha lehet — könnyen, harc nélkül.

— A fiamelek megsokták már őket. Különbben is a rendszolgáltatást teljesítő carabinieri csapatokban tartják a feketelinges gárdát. Az öslakó fiamelek között már nem olyan feszült a viszony, mint 1918. utolsó napjában. Nemzetiségi különbség nélkül mindannyiuknak fáj Fiume hanyatlását látni és ez ismét közelebb hozza a fiameleket egymáshoz. A város képe bizony megváltozott a lakosság statisztikája szempontjából. A magyar hivatalnokok elköltöztek Adria mellől, a napokban repatriált az utolsó vasutascsapat. Néhány régi bíró maradt vissza Fiumében (szükség van rájuk, mert a büntetőjog lit még a magyar és a fellek is használják anyanyelvüket a bíróság előtt).

— Garády Viktor az Adria írója, szintén ott maradt Fiumében. Szerényen visszavonult a közéletből, amelynek vezető személyisége most Ossainac András, az egykori magyar parlamenti tag. Zanellák kiűzetése óta intranzigensebb lett, gyermekei — bár Székely Irén a Népszínház egykor híres tagja az anyjuktól — nem beszélhetnek már magyarul. Sok dolga most nincsen az onorolevok fejének. A genual konferencia idején szerette volna képviseltetni Fiumét, de mert a többség emigrációban van, küldöttje csak az olasz delegátusok hotelszobáiban körül ólálkodtak. Hágába már el se küldte őket (talán nem is vesztett vele sokat).

— A lakosság nagyrésze a haldokló Fiume arányaihoz mérten nyergeli át fogakorát. Egyetlen igen jövedelmező foglalkozási

ágnak van sok híve: a tendisereka kávé és cukorcsempészésnek, mert ezeket a cikketeket vámentesen kapja Fiume.

Jugoszlávia pedig a suákl „drótsövényeken“ keresztül is — amelyek mellett marcona harcosok sütkéreznek — kénytelen eltűnni a csempészést. Mesélik, hogy az őnapos D'Annunzio-csata idején nem pisentek az élelmes csempészek (D'Annunzio sem félt a testvérgránátok tüzetől, lóháton ment a fascisták élén.) Sokan közülük a kikötői hajók lefoglalásakor igen gazdag emberek lettek. A nagy Gabrisle hadizsákmányából jutott magáncélokra is. A sokszázezeres árúért most perlik Fiumét, sőt állítólag magát D'Annunziót is beperelte több károsult. Talán ő fizet, mert a fiameleknek nincs pénzük. A koronabeváltások csak tizen-tétezszerűen kölcsönöket kaptak a beváltott összeg után.

— Mi'lyen a társadalmi élet? Irodalom, zeneművészet dolgában, hogy állnak a fiamelek? Színházuk van-e? — kérdezem.

— Semmi nincsen — feleli utlírsam. Még hetilapot sem tud fenntartani a kormány, a kikötő ócska orfeumja is elcsendesült, nem dá

ridóznak már Fiumében. Maholnap ritkaságszámba megy egy részeg matríz, a napokban valami nafiahajó fatott be a kikötőbe. Szenzációj volt. A valamikor híres vigeágu Deák kávéházban bécsi achrammel-zenekar játszik olasz szövetségi dalokat. Különbben ennek a Deák-kávéháznak a clintáblált kellene valamelyik világgkonferencia asztalára rakni. Azokból sokat lehetne tanulni. Talán még a klegyezés idejében keresztelték el a kávéházat szállodától Deák Ferenc nevére. 1918. szeptemberében Wilson elnököt tisztelték meg a kávéház keresztapjával, a bizonyos 14 pont nagyon tetszett a fiameleknek.

Wilson azonban „hítségző“ lett és mikor az olasz követelések ellen foglalt állást, elcsapták és Olándó-kávéháza lett a Deák-ból. De jött d'Annunzio. Bevonulása napján leparancsolt a Orlando-cimlábát. A kávéháza neve „Testa di ferro“ (Vasfej) lett. De d'Annunzio „árulása“ sem maradt büntetés nélkül, most Excelsiornak hívják a Deákot.

Novisád... — szól be a kalauz. Bucsuzom a kedves kis fiumelől. Viszontlátásra a perpetuum mobile-ben.

Ismét munkában a katonaruhás rablók

Ujabb rablótámadások Karlovcel és Ókér mellett. - A nyomozás eddig eredménytelen

(Saját tud.) Egy hét óta a legizgalmasabb hajszja folyik a katonaruhás banditák ellen. Összpontosították csendőrséget, rendőrséget, katonárat mozgósították, szűles rajvonalak stráfolták végig Novisád környékét, Kátytól Futakig autók szeltek az utakat, a csendőrségekhez és a rendőrségekhez órákint érkeztek a jelentések napokon át, a város környéke egy frontmögötti terület izgalmas képét mutatta és a végeredmény mégis nagyon kevés szóban foglaltatósze: még mindig nincsenek meg. A rendőrség és a csendőrség minden képességével és akarásával áll a nyomozás sorsátáiban. A noviszádi büntető osztály sokkal komplikáltabb ügyekre derített már világosságot jóval rövidebb idő alatt, de ebben az esetben bal szerencse kíséri a nyomozás minden aktusát. Az első napokban hinnél lehetett, hogy a lehető leggyorsabban és a legszélesebb körben fogaatosított intézkedésnek meglesz a megkívánt eredménye, de

ma, az első rablótámadás óta eltelt nyolc nap után a haramisták még mindig garázdálkodhatnak.

Ma ismét két rablótámadásról érkezik híre. Az egyiknek szereplőise egy noviszadi kereskedő, akit Karlovcel mellett fosztottak ki. Az eset részleteit a következők:

Szivácski Joco noviszadi kereskedő tegnap délután kocsija hazafelé tartott a rumal vásárról. Amikor kocsija a karlovcel országuton a Venéc

mellé ért, az egyik országot melletti szőlőbő egy fegyveres alak ugrott elő, akl

Mannlicherjét a kereskedőnek szegezve, pénzt követelt.

A megrémült kereskedő, akl természetesen tudott a legujabb büntényt megelőző összes rablótámadásokról, azonnal átadta pénztárcáját, amelyben mintegy hatszáz dinár volt. A pénzüsszeg csekélysége miatt „elégedetlenkedő“ rabló erre káromkodva kutatta át a megrémült ember zsebeit és kocsiját, majd lelévőssel fenyegedőzve ráivallt Szivácskára, hogy szó nélkül, de annál gyorsabban hajtasson el. Az egész rablótámadás alatt a katonaruhás egyén társa az országot melletti domboldalon figyelte a terepet. A kifosztott kereskedő a városba érve azonnal jelentést tett a rendőrségen, amely még tegnap este megtette a szükséges intézkedéseket.

Rablótámadás Sóvé mellett is.

Sóvé községet tegnap éjjel látogatta meg két egyenruhát viselő haramia, akik behatoltak az Eldenmüller-félsz malomba és ott fegyvereket a megrémült családnak szegezve, vacsorát követelték. Természetesen minden jóval ellátták őket, majd a két alak azzal távozott el, hogy visszatérnek még és ezzel elítütek az országot melletti kukoricásban. A fenyegetést eddig még nem véltották be. Az esetről a sóvéli csendőrség még az éjjel folyamán részletez jelentést tett a noviszadi járási főszolgabírósnágnak.

Erélyes rendszabályok Bulgária ellen

Nem fizeti a jóvátételt — Tanácskozás a vezérkari főnök bevonásával

Beograd. Bulgária és az antant között a helyzet rendkívül kiéleződött. A bolgár kormánynak most kellene fizetni a jóvátételt összegből esedékes 120 millió aranyfrankot. A Szóliában székülő jóvátételi bizottság napokkal ezelőtt jegyzékben hívta erre fel a bolgár kormány figyelmét, Sztambulinszky válaszával is erre a jegyzékre és kifeltette, hogy Bulgária nem tud fizetni. Ugyanezt mondta Turlakoff pénzügyminiszter is. A bolgár kormány elutasított magatartása miatt a beogradi lapok rendkívül élesen támadják a szóliai kormányt és a legerősebb intézkedések megtételét sürgetik Bulgáriával szemben.

A külügyminiszteriumban ma igen fontos tanácskozás volt, és ezen megbeszéltek azokat az intézkedéseket, amelyeket Bulgária ellen kell fogaatosítani. A tanácskozáson résztvettek a Népszövetség londoni ülésére kiküldött delegátusok és a vezérkar főnöke.

Rákics szóliai követ, akl csak tegnap foglalta el hivatalát, rövidesen jegyzéket fog átnyújtani a bolgár kormánynak, amelyben kö-

vetell a neu'lyi békeszerződésben foglaltak lelkiismeretes és teljes végrehajtását és a komitái bandák betörésének a megszüntetését

Tőzsde

Zagreb, aug. 2. London 376-380, Newyork 83-, Milanó 372-378, Páris 658-666, Prága 202-209, Berlin 1290-1340, Zürich 1570-1600, Bukarest 53, Budapest 420-450, Bécs 016-019, Genf —, Amsterdam —, Szófia —, Varsó —.

Zürich, aug. 2. Zárlat, Berlin 068 (082), Hollandia 203- (20425), Newyork 52650 (526), London 2337 (2340), Páris 4267 (4320), Milanó 2367 (2385), Prága 1300 (13), Budapest 024 (026), Zagreb 16250 (16250), Varsó 0058 (0085), Bécs 001 (00125), bélyegezett osztrák korona 0015 (00175).

Az idén megint itthon nyaralok

(Itthonmaradt tudósítónktól.) Azt hiszem most már önnek is tudomására jutott, hogy nyár van. Az elmúlt hét ugyanis nagyon októberi hajlamokat árukt el, de a hatalmas Nap legyőzte az árnyékokat és ismét csalogatja a kabátot az ember válláról a kezébe. Miután pedig a hőmérő is megnyugtatta arra vonatkozólag, hogy nyár van, azt hiszem nekem sem kell külön hangoztatnom, hogy ilyenkor minden rendes embernek vannak kötelességei önmagával és a társadalommal szemben és eltölti valahol a nyarat. Azt akarom megtenni én is. Azelőtt ez a probléma magamfajta újságíró-embernek nem okozott valami nagy gondot, ma azonban sajnos bizonyos körülmények fokozottabb agyműködésre kényszerítik még azokat a polgárokat is, akik magasabb matézis nélkül is jobban tudnak számolni havi jövedelmükkel mint én, aki pedig még a logaritmus használatától sem riadnék vissza, csak hogy valamiképpen meghatározzam anyagi jövedelmemet. Mindezen és egyéb megszelvényező körülmények arra kényszerítettek, hogy az idén a mi saját strandunkon nyaraljak. Ez azonban egyáltalán ne zavarja meg önt, mert ha eddigi munkásságomat figyelemmel kísérté, úgy tudnia kell, hogy városunk világfürdővé való átvedlésében nekem is van egy kis részem. Tehát épen nekem nem illene cserbenhagynom a várost.

Amlint látja, nagyon komolyan veszem városunk fürdőhely jellegét, mert elkövettem azt a rettenetes dolgot, amit úgy nyaranta minden fürdőhelyről minden újságíró elkövet: fürdőleveleket írok.

És ott kezdem, ahol minden fürdőlevelet kezdeni szoktak: a fürdőközönségnél. Kicsi nyári városunkban az idén a szokottnál is nagyobb az idegenforgalom és annyi külföldi már régen nem szaladgált városunk árnyas aszfaltjain. Ezen az idegenforgalmon nem is igen csodálkozunk, mert a vasúti összeköttetés ide elsőrangu. Az idefutó vonalakról egy külön fejezetet kellene írnom. De ami kékik, nem mulik. Ugyanez áll a vonatokra is. Azzal a különbséggel, hogy ők csak késnek.

Az utazó-közönségben különben olyan vehemens a vágy a nyaralás és a fürdés után, hogy az előzékesny fürdőigazgatóság külön fürdővonatot állított be. Egy ilyen fürdővonat nemrégiben mozdonyostól, vonatostól, majd nem megfürdött — nem a Dunában, hanem a vasúti töltés mentén levő iszapfürdőben, amit talán jótékony hatással lehetett volna a rheumás benzínmozdonyra.

Mielőtt általában az idevaló nyári önműkről beszélnék fontos újságot kell közölnöm Önnek. A magas kormány jóvoltából egy idő óta Újvidéken a világ legolcsóbb kényes légfürdője kapható. Ezek a kényes belégszési kurák lényegesen eltérnek akár a pöstyénitől, akár a badenitől. Itt az inhaláló készüléket mindenki a zsebében hordhatja. Ez a készülék egy kis skatulyából áll, melyben apró gyufaszálakhoz hasonló kis pálcikák fekszenek. Ha most már, aki egy ilyen kis pálcikát a skatulya felületén végig húz, egy pillanat alatt olyan kényes bűdösségben részesülhet, amit fél-dinárért még a legelőkelőbb világfürdőkben sem kaphat meg.

Az emberek azonban a strandon kifogástalanul viselkednek. Sőt mondhatnám tapintatosan. Például nem régen tanuja voltam egy erre eléggé jellemző esetnek.

A dolog úgy történt, hogy egy kissé szórakozott urlember véletlenül benyitott egy olyan kabinba, amelyben egy hölgy tartózkodott. A hölgy olyan stádiumban volt, amikor már le volt vetkőzve, de felöltözve még abszolút nem volt. Az ur nagyon röstelte a dolgot és hogy a hölgyet a kényes szituációból kimentse, így szólt:

— Pardon uram! — és becsukta az ajtót. Azt hiszem, ez az ur volt a legtapintatosabb ember, akivel valaha találkoztam.

De most jön a legérdekesebb. A kabinban levő nő ugyanis még az én tapintatos urlemberemnél is tapintatosabb volt. Mert akár hiszik, akár nem a kabinból néhány perc múlva tényleg egy férfi lépett ki.

Öt perc múlva egy nő is. De ezt az én tapintatos emberem már nem látta.

Igy élünk mi nyáron. Nyaralunk. És minden egyszerűen menne, ha ehhez a sok nyári kellemességhez megfelelő pénzünk lenne. Mert a nyár és a strand teljes kihasználása temételen dinárokat emészt fel. Egy vidéki kollégám ötezer dinárral a zsebében Novisadra jött nyaralni. Mivel annyi pénzt nem akart magánál tartani, elhelyezte hát egy bankban. Megjegyzem még, hogy kollégámnak még sohasem volt együtt ennyi pénze és épen ez volt a baj. Azt hitte, hogy nála nincs gazdagabb ember a városban és mindennap fiakeren hajtatott a bankba, hogy kivége az napra szükséges néhány száz dinárját.

A kollégám azt hívén, hogy milliomos, igen nagyuri életbe fogott. Az a pár száz dinár, amit naponta felvett, már a délutáni órák-

ban elfogyott és igen gyakran megtörtént, hogy a kollégám a bankba naponta kétszer is felment.

Persze ez így nem mehetett sokáig tovább és egy szép napon bekövetkezett az, hogy amikor beállított pénzért a bankba, a pénztáros udvariasan kijelentette, hogy sajnos, ötezer dinárja elfogyott.

A kollégám ezt alig akarta elhinni, de aztán mégis elhitte és nagyon szomorúan ault a kalapja után. Amikor a bank kapuján ki akart fordulni, ott állt a fiakeres és mélyen megemelte kalapját az ostort pedig magasan tartotta kezében. A kollégám egy hanyag mozdulattal a konfliktus vállára ütött és a világ legbánszósabb hangján így szólt:

— Most már hazamehet barátom! Így történt és én bocsánatot kérve nyári történetemért, maradtam igaz! tisztelője. (X)

Megállapították a bécsi interparlamentáris konferencia végleges programját

Svéd előadó fog referálni a nemzeti kisebbségek ügyeiről

Bécs, aug. 2. A Délbácska bécsi szerkesztője ma megszerezte az augusztus 28-a és 30-a között tartandó bécsi interparlamentáris konferencia végleges napirendjét. Ezek szerint washingtoni konferenciáról és a világ gazdasági rekonstrukciójáról Burton, az Északamerikai Egyesült Államok delegátusa fog referálni. A lefegyverzés kérdését Moutet francia képviselő, a kisebbségek kérdését Adelsward báró svéd delegátus, a külügyi politika parlamenti ellenőrzését Heinrich Mataja, az osztrák csoport elnöke, a kötelező katonai szolgálat problémáját Munch volt dán hadügyminiszter, a gyarmati mandátumok kérdését van Kol németalföldi szenátor fogják megvilágítani. A referátumok után La Fontaine belga szenátor az alapszabályok módosításáról fog indítványokat beterjeszteni a vezetőség megbízásából.

Az interparlamentáris unió. veze-

tőségében egyébként nagyobb méretváltozások lesznek. Lord Weardale elnök lemond és helyébe új elnököt kell választani. Az alapszabályok értelmében viszont megszűnik Schanzer olasz külügyminiszternek, az öttagú végrehajtóbizottság tagjának mandátuma. Ugyancsak új pénztárost kell választani, mivel De Lahais szenátor, a belga csoport volt elnöke, az interparlamentáris mozgalom egyik legértékesebb tagja elhunyt. A megüresült tisztségekre a választás titkos szavazással történik, majd az unió három új bizottságot alakít, amelyeknek működési ideje egy esztendőre szól. Az új bizottságok a kisebbségek, a gyarmatok és a nemzetközi érintkezés problémáival fognak foglalkozni. A konferencia vezetőségének javaslata értelmében a jövő évi kongresszus színhelyére vonatkozólag a bécsi konferencia Washington, Róma Koppenhága között választhat.

A segesvári Petőfi-ünnep

Tízezer résztvevő — Felvonulás a fehéregyházi csatatérre — A románok és szászok részvétele

(Segesvár, aug. 1.) A Petőfi lánglelkű zenéjének és el nem halványuló emlékének áldozott két napon át az erdélyi magyarság.

Erdélynek legtávolabbi vidékeiről szombaton érkeztek meg a segesvári ünnepélyek résztvevői. Hosszu szekérsorok, zeufolt vonatok hozták az ünnepelőruhás közönséget. Egyik-másik fajú székelyel piros-fehér-zöld zászlócskával székely népviseletben, a nők magyar ruhában vonultak fel a fehéregyházi csatatérre. Az egykori barceternek szon a pontján folyt le az emlékünnepe, ahova a Bem ágyúinak csöve meredtek. Szemben azzal a dombbal, amelyen a síremlék áll. A közönség sorában elvegyültek a skorványosan megjelent segesvári szászok, de feltűnőbb volt a fehéregyházi románok csendes érdeklődése.

Az emlékünnepe

A különböző erdélyi városok dalárdáinak összesültett énekkara által előadott, „Tied vagyok, tied hazám” című Petőfi dal volt az ünnepség megnyitója.

Dóssa Endre beszéde vezette be az ünnepélyek sorozatát. Ezután ismét egy Petőfi dal került sorra, amely után Szabolcska Mihály szavalt a Petőfi-ünnepi ódáját. Majd Sándor József mondta el „Petőfi és a francia forradalom” című beszédét.

Közben újabb nagy tömeg érkezett a Székelyföldről, amelynek kérésére Szabolcska megismételte ódájának előadását. Kis Ernő dr. bejelentette, hogy Goga Oktávián a következő táviratban meutette ki távollmaradását:

— Későn kapva becses meghívásukat mélyen sajnálom, hogy az ünnepséyen jelen nem lehetek. Kívánom, hogy mindnyájunk felett bontsa ki szárnyait Petőfi szelleme, enyhítve dalával a beteg emberiség sebeit és vezelve minket egy lépéssel közelebb a világszabadsághoz és testvérisüléshez, melyért ő küzdött és elvérzett. Goga Oktávián.

Már virágcsokrok halmaza várta az emlékoszlop lábánál az ünnepélyről átvonuló tömeget. Katonát, csezdőrt, rendőrt sehol sem lehetett látni. Ott volt minden ünnepélyen Lupas dr. egyetemi tanár, aki írásaiiban sokat foglalkozik Petőfivel és megjelent az Erdélytjáró japán Tomaga Kodicsi, aki a budapesti egyetem tart előadásokat már egy év óta. A sok magyar nemzetiszínű kokárdás székely között elvegyülten a román derékösves fehéregyházi legények is hallgatói voltak az ünnepségnek. A Petőfi muzeumszobában ünnepi román ruhában gyűjtöttek adományokat a Petőfi-alapra.

Az emlékoszlop körül mind arról beszélnek, hogy Kirchnopfi Gusztáv esperes nem jött el ünnepi imát mondani, mert vaklárma alapján elhitte, hogy az imádságot is cenzurálni fogják. Helyette Makkay Sándor egyházkerületi főjegyző mondotta el az imát.

Biró Lajos tanár és Makkay Domokos a gyergyótiak református papja kószorukat helyezték el a testületek és székelyek nevében a sírra. Varga Zsigmond az „Egy gondolat bánt engemet” című kötetemét szavaltta el ezután.

Az összeállított énekkarok éneke fejezte be a színi az ünnepet.

A Petőfi pohár

A közbéden egy hátfalvi birtokos egy kékeszöld aranyozott üvegpoharat adott át megőrzés végett az Emkének, melyet nagyapja azzal hagyott reá örökségül, hogy Petőfi mikor nála volt az utolsó vacsorán abból ivott.

A díszfelvonulás volt a nap legnagyobb látványossága. Lovastandérium indult el az élen és előttük vittek a magyar és román nemzeti lobogókat. A menetben a torockói népviselet vitte a leglátványosabban. Buzakalászkorszoros földműves szövetségek haladtak egymásután. Hatalmas horzsosora volt a magyar ruhás urindoknak. Így vonult fel az emberáradat a Küküllő partjára, ahol a felállított sátrak és emelvények között tartották meg a népiünnepélyt. Maga a nép volt a népiünnepély minden műsor színműve szereplője.

Elragadó jelenete volt a népiünnepélynek, amikor Benedek Elek szép ősz fejével mezenmondó jószágos tekintetével a zöld lombok között előállott és megmagyarázta a nép költőjének nagyságát a nép előtt. Mindezeket szre-

mében könnyek csillogtak, mikor beszédét ezzel az imával zárta le:

— Isen adj erőt a gyenge hangomnak, lobbanó ragyogó fényességre elmém hamvadozó mécsvilágát, add vissza öreg szívemnek ifju hevét, hogy méltó legyen minden szavam az ifjuhor, akire a gyermekeim tisztá áhítással tekintek fel ma is életem alkonyán. Ámen.

Az irodalmi matiné

Hétfőn délelőtt kétezer embert befogadó kerhelyiségben folytatott az ünnepélyt, egy irodalmi matiné keretében, amelyen dr. Paál Árpád ihletett átgondolással emlékbeszéde kelteztetett mélyebb hatást. Nyíró József író- és lelkirajza Petőfi rapszodikus lelkiéletéből, Reményik Sándor alkalmi költeményének átérzett tónusa, Tessitori Nóra több Petőfi vers közvetlen hatású s a versek szépségét megélelítő művészi interpretációja illeszkedtek be hangulatkezelően a hívő műsorba. Farkas református teológus érzéssel egyszerű előadásban Petőfi dalokat énekelt, Csereb Tamás és Halász Gyula pedig Petőfi értékét jelölték meg a magyar, illetve a világirodalomban.

Fascisták bonyolítják le az olasz vasuti forgalmat

Róma. (Eredeti távirat.) Hivatalosan közlik: A vasuti forgalmat részben az eddigi, részben pedig fascista személyzettel tartják fenn, a helyi forgalmat azonban beszüntették. Milanóból csaknem minden vonat elindult, Velencében is normális a forgalom, Turinban sincsenek zavarok, Anconában, Bolognában, Firenzében, Pizzában és Nápolyban a munka beszüntetésére egyáltalában nem került a sor. Az „Osservatore“, mely lap ugyszólván egyedül jelent meg, ma éjszakára jelzi az általános sztrájk befejezését. Ma dél óta számos közuti kocsis közlekedik, melyeket nacionalisták és fascisták vezetnek. A fascisták közbelépésének tulajdonítható, hogy az általános sztrájk jóformán mindenhol befejeződött.

A vasuti tarifa tönkreteszi a borexportot

A borkereskedők ajánlataira alig érkezik válasz — A bor a vasuti tarifa miatt elveszti versenyképességét

A Vajdasági bortermezők aggodalommal tekintenek az ideli termés elhelyezése elé. Az ideli bortermező még a tavalyinál is jobbnak mutatkozik, de nem is e körül vannak akadályok, hanem inkább a termés eladása foglalkoztatja az érdekelteket. A helyzet ma ugyanis az, hogy még a tavalyi termés jórésze is a piacékben fekszik, mert a múlt évben a magas vasuti tarifa és a drága vámilleték miatt alig szállították el néhány vagonot Novisadról. Ez a körülmény súlyosan érintette a bortermezőket és kereskedőket egyaránt, de azzal vigasztalódtak, hogy a raktárba helyezett készletet a jövő évben szűret előtt tudják eladni.

Az idén dacára annak, hogy mind-gyilklik igyekezett a régi borokon túladdel, csak igen kis mennyiségben fogyott el. Még inkább rosszabbodott a helyzet július elsejével, amikor a vasuti szállítási díjakat ötven százalékkal ismét felemelték. Ettől az időtől kezdve

teljesen lehetlenné vált a borkereskedelem. A magas vasuti tarifa folytán a bor elvesztette versenyképességét, úgy, hogy ma komoly veszedelem fenyegeti a fellendült borkereskedelem jövőjét.

A megregrága vasuti szállítás miatt a kereskedők tömegével szétkötött ajánlataira alig érkezik válasz. Egyedül vásárlók ma a környékbeli vendéglősök, akik a kis távolság miatt még elbírlják a szállítási költségeket. További vidékekről csak érdeklődők keresik fel Novisadot, rövidesen azonban otthagyják az árut, ha a vasuti díjakról tudomást szereznek. Nemesak a Bácskában és Szerémben ilyen a helyzet, hanem Bánátban is.

A becskerekl kereskedelmi- és iparkamara a vasuti borkereskedelem megmentése céljából akclót indított a közlekedésügyi miniszteriumban, hogy a vasuti szállítási díjakat a borsnál alapos mértékben szállítsák le. A kereskedelmi- és iparkamara írásbeli intervenciójára ezidélig nem érkezett válasz, de valószínű, hogy a miniszterium méltányolni fogja a

jogos kérelmet és megmenti ezzel nemcsak egy virágzó városa erősen fellendült borkereskedelmét, de az egész ország egy jelentős exportcikkét.

A tavalyról megmaradt jelentős készletek és a várható jó termés dacára sem mutatnak csökkenő tendenciát az árak. Az export nehézséggel is természetesen csökkenti hatást kelt, hogy gyakoroljanak,

azonban a spekuláció itt is gondoskodik arról, hogy az olcsóbbodás megakadályoztassék.

Novisadon és környékén a termelőknak napról-napra fokozódó gondot okoz a bor értékesítése, de a borkereskedelem által szabott árakon mindazok dacára sem érzik a rossz konjunktúra. A fogyasztó még mindig 50 60 70 koronás áron juthat csak a borhoz. A termelési és fogyasztási ár között fennálló indokolatlan differencia semmi esetre sem annak bizonyítéka, hogy a borkereskedelmét a jelenleg kedvezőtlen külső körülmények a szolid polgári háson határáig szorították volna vissza. Az üzlet jó üzlet marad a legrosszabb konjunkturák idején is.

Ipar- és Kereskedelmi Takarékpénztár

Novisad — Ujvidék

DEVIZAVÉTELEKET

az új rendelet alapján
EREDETI TÖZSDEI ÁRFOLYAMON
a legkülansabban teljesít.

HIREK

— A miniszter helyreigazítása. A Tribuna az olasz egyezményrel kapcsolatban hevesen megtámadta Krsztelj vallásügyi minisztert, azt állván róla, hogy Jugoszlávia kárára kötötte meg az egyezményt. Krsztelj ma egy hosszú helyreigazító nyilatkozatot küldött be a Tribunának, amelyben tudokolja és védi eljárását és a megkötött egyezményt.

Felfüggesztették Sztojkov alispánt.

A belügyminiszter felfüggesztette állása alól dr. Sztojkov Mozes bácsamegyei alispánt. A somborba kiküldött vizsgálóbiztos dr. Kátcs jelentése szerint igen sok visszaélés történt a sombori megyeházán.

A távbeszélő forgalom kiépítése.

A postaiügyi miniszterium nagymennyiségű távbeszélő anyagot szerzett be, hogy kiépíthessék a vonalakat B-ograd—Novisád—Szubotica—Oajek—Split—Zagreb—Negotin—Vrsac között.

Német lovak jöttek.

Tegnapelőtt ismét 1000 ló jött Németországból a jóvátétel céljára. A német lovakat péteken fogják elárverezni az ország különböző helyein.

Megindul Cicvarics lapja.

Csütörtökön jelenik meg Cicvarics lapja a Szárl Beogradskai Dnevnik, amely ugyanazon nyomokon fog haladni, mint a Cicvarics szerkesztésében megjelent B. D.

Nagy tűz Konstantinápolyban.

Szalonikiból jelentik, hogy Konstantinápolyban nagy tűz pusztított, amely Kadiköjben 300 házat elhamvasztott és így 10.000 ember maradt fedél nélkül.

— A magyarországi szerbek letelepítése. Az agrárreform miniszterium tervezetet dolgozott a Magyarországból hozások költöző szerbeknek Bácska északi részében történő letelepítése ügyében.

— Szünetel a jugoszláv albán határmegállapítás. Pasics Nikola miniszterelnök ma fogadta Jovánovics ezredesét a jugoszláv albán határmegállapító bizottságba delegált szakértőt. Jovánovics ezredes beszámolt a miniszterelnöknek a bizottság eddigi működéséről és egyttal tudomására adta, hogy a bizottság angol, francia és olasz tagjal Eplurába utaztak nyaralni, mivel az albániai klíma jelenleg igen kedvező. Ez alatt az idő alatt a bizottság munkája szünetel.

— A salgótarjáni sztrájk. A salgótarján szénbányákban ma már mintegy 8000 munkás sztrájkol. A megegyezés még mindig kétséges, mert a sztrájk nem bérkövetelés miatt van. A szénipari szövetség elbocsájtással fenyegeti a sztrájkolókat.

— Helyreigazítás. Keddi számunkban közöltük a Magyarország javára optáltak névsorát, kik közül előfordul Kulcsár Ferenc neve is. Félreértések elkerülése végett megjegyezzük, hogy a Magyarország javára optált Kulcsár Ferenc nem azonos Kulcsár Ferenc újvidéki telekkönyvvezetővel, mert az illető optáló már régóta budapesti lakos.

— Borzalmasvégű mutatóvány a levegőben. Amerikai lapok jelentik, hogy csikagó nagy elkrusz homvudi vasárnapi kirándulók mulattatására repülőmutatóványokat rendezett, amelynek azonban vérfagyasztó tragédia lett a vége. Főszénzáclónak, Louis Jamesnek, u hi es légi arisztának a mutatóványát hirdették. Louis James egyik repülőgép szárnyáról a másik repülőgépre akart átkapaszkodni. James ráleküdt az egyik repülőgép szárnyára. megkapaszkodott és megadta a jelt a két repülőgép elindítására. A gépek lassan 800 láb magasságra emelkedtek, ide-oda repültek, a kétélhágcsó hmbálózva közeledett James felé. Kétszer melléje ért, de az utolsó pillanatban mind a kétszer elcsapódott. Ezer és ezer ember izgatottan figyelte alulról, a felső gép lejjebb ereszkedett, a kétélhágcsó újra közeledett az alsó géphez, James felállott a repülőgép szárnyán, a következő pillanatban elkapta a lógó kétélhágcsót és szabadon lógott az ijező magasságban. Egy másodperc múlva megtörtént a véres tragédia. A felső gép meghajlott s e kétélhágcsó Jameszel együtt belevágódott az alsó gép légcsavarába, amely másodpercenként 1500 fordulatot végzett. James testét teljesen szétvagdaltá. A sze-

renciellen aviatikus teste darabonként hullott a földre, amelyet valóságos vérező áztatott meg. Csak a két kéz fogta még mindig mereven a kötélfűgcsőt. A tömögéből a borzalom kiáltása tört ki. A nők sikoltoztak és tömegesen e'ájultak, a többiek rohanni kezdtek oda, ahol a véres testrészek lezuhantak. A két repülőgép pár pillanat múlva leereszkedett. Pilótáik idegsokkot kaptak.

— **Butorozott szobát keres újságró. Cim a szerkesztőségben.**

NÉMET FERENCZ BANK- és TÖZSDEBIZOMÁNYOS Budapest IV., Só-u. 4.

Külföldi pénznemek vétele és eladása
Külföldi átutalások.
Tőzsdéi megbízások átvétele a budapesti és bécsi tőzsdékre.
Külföldi megbízások a legpontosabban eszközölteknek.
Házak gondnokságát a legutányosabban vállalja.

Ujból Facta az olasz miniszterelnök

Megoldódott az olasz kormányválság

Róma. (Eredeti táv.) A hetekig tartó válság után ma megalakult az új kormány. Factanak sikerült új kabinetet alakítani és abban újból Schanzer lesz a külügyminiszter. Az új kormány tagjainak névsorát a király is jóváhagyta már. A kabinet összeállításánál fogva az általános politikai irányban változás nem lesz, mert a kabinet most is a demokratákra, popolarikra, reformistákra és jobboldaliakra szorítkozik a fascisták és szociálisták kizárásával. A belügyminiszter Taddel szenator Torino volt prefektusa, akinek kinevezése mutatja, hogy a kormány a nyugalmat az országban rövid időn belül helyre akarja állítani. A hadügyminiszter Soleri, az igazságügyi miniszter Alessio. Az utóbbi kettő Giolitti pártjához tartozik.

Bleerék fizetnek

A pénzügyminiszterium cáfol

Beograd. A pénzügyminiszterium ma cáfolja azokat a lapokban is megjelent híreket, hogy a Bleer-csoport a szerződés megváltoztatását és az első részlet kifizetési határidejének eltolását kérte volna. A pénzügyminiszterium mindezeket a híreket alaptalannak jelenti ki, annál is inkább, mivel Bleer-ék mindenben teljesítik köteleességüket, sőt e cáfolat szerint a dollárkölcson első része már rendelkezésére is áll a kormánynak.

Egy elegáns komplett

hálószoba

jutányos áron eladó. — Czim a kiadóhivatalban. 3267-2-3

Apró hirdetések.

Kiseb, beköltözhető
HÁZAT vennék. — Cim a kiadóban.
3269-1

IZLÉSES NYOMTAT-
VÁNYOKAT készít Novisadon a Gutenbergkönyvnyomda, Szabadság-tér 1.

Németország erélyesebb politikára készül Franciaország ellen

Berlin. (Eredeti távirat) Poincaré legújabb jegyzékére tegnap ment el Párisba a német válasz. A válaszjegyzék hangjának erélyessége meglepetésszerű és előreláthatólag azt mutatja, hogy Németország megváltoztatja eddigi engedékeny magatartását Franciaországgal szemben. Néhány nappal a jegyzék végleges megfogalmazása előtt Wirth kancellár hosszabban tárgyalt a berlini angol és belga követekkel, azért igen valószínű, hogy a válaszjegyzék hangjának megválasztását a két szövetséges állam intonálta Franciaország ellen. A „Petit Parisien” párisi jelentése szerint ugyanis Belgium elhatározta, hogy a jóvátételi bizottságnál óvást emel Poincarének Németországhoz intézett legutóbbi jegyzéke ellen Belgium hangsúlyozza, hogy a békeszerződés értelmében Németország fizetési teljesítményeit tulajdonképpen jóvátételre kell igénybevenni, Franciaországnak tehát nincs joga, hogy saját számlájára állítson fel követeléseket, mivel szövetségközi kérdésről van szó.

A német jegyzék, amely a negyven

millió aranyárka havi jóvátételi költségeknek tízmillió márkára való leszállítását követeli, tegnap jutott Poincaré kezeihez. A jegyzékre a francia kormány máris elküldte válaszáat és abban a német kormány követelését másodszor is elutasítja határidőnek augusztus 15-ét jelölve meg, mely idő alatt a németeknek az előirt törlesztésekről intézkedniök kell, különben a francia kormány kényszerrendszabályokhoz folyamodik, mely rendszabályok foganatosításáról a francia pénzügyminiszter már részletes tervet is kidolgozott.

Berlin. (Eredeti távirat) Poincaré fenyegetése, hogy Németországgal szemben kényszerrendszabályokhoz fog nyulni Berlinben nagy nyugtalanságot idézett elő. Egyelőre nem tudják, hogy katonai vagy gazdasági természetű rendszabályokról van-e szó, azonban általában katonai intézkedésekre gondolnak melyeket Franciaország még szövetségesel akarata ellenére is végre akar hajtani és elsősorban a Ruhrvidék megszállását tervezi.

Az összeomlás előtti Magyarország delegációjának volt elnöke Novisadon

Dr. Barabás Béla nyilatkozik a Délbácska munkatársa előtt

(Saját tud.) A forradalmi összeomlás előtti Magyarország delegációjának volt elnöke, Barabás Béla dr. volt országgyűlési képviselő, aki a magyar politikai életben évtizedeken keresztül jelentős szerepet vitt és a nevéhez a magyar politikai élet számos, döntő súlyú eseménye fűződik, vasárnap óta városunkban tartózkodik. Dr. Barabás Béla jelenleg Aradon gyakorló ügyvéd, iteni látogatásának politikai célja nincs, az Erdély közelében is ismertnevű ősz politikus csupán rokonainak meglátogatására érkezett városunkba. Munkatársunk ma beszélgetést folytatott Barabás Bélával, aki arra való hivatkozással, hogy mint nem aktív politikus, nem tehet politikai nyilatkozatot, elmondta t szavaiban inkább Novisad élénk forgalma és nagyvárosias fejlettsége feletti meglepettségének adott kifejezést, amellyel nem mulasztotta el néhány célzást tenni a mindenki által könnyen felismerhető — drágaságra sem. Munkatársunkkal folytatott beszélgetés végén dr. Barabás Béla a következőket mondotta:

— Nem vagyok aktív politikus és így nem is volna semmi értelme annak, hogy politikai nyilatkozatot tegyek. A szervezkedő erdélyi magyarság utjairól a romániai magyar lapokban már többször közölték ismert állásfoglalásomat. Az ottani eseményekkel szemben is teljesen passzívul viselkedem

az erdélyi magyar politika útja egyelőre mindannak magyar jellegét megőrizzék ami magyar.

— Az összeomlás után is Aradon marad-

tam, amely városhoz, szűkebb hazámhoz rajongó szeretettel ragaszkodom. Aradon — most öreg koromra — újból meg kellett nyitnom ügyvédi irodámat és megerősített munkában kell töltönnem napjaimat, hogy mindennapi kenyeremet biztosítsam. Azt megírhatja, hogy Novisad nagyvárosias fejlettsége, hihetetlen forgalmi élénksége — no és világ városi fürdők elevenességével dicsekvő strandfürdője a legkellemesebben leptek meg. Ennek a városnak nagy jövője van. Egy kellemetlen tapasztalatom azonban van: a drágaság.

Romániában annyi leut költök, amennyi dandrá van itt szülőségem.

— Ha tekintetbe veszi, hogy a dinár száz százalékkal jobb valuta a leunél, akkor könnyen megéri, hogy egy Romániából ideszakadt ember hamar megérje az itteni drágaságot. Innét dinárokkal megterhelten Romániába utazni, már kevésbé kényelmetlen dolog volna. A strand azonban olyan intézménye a városnak, amelyre méltán lehet büszke. Novisadi tartózkodásomat egy hétre szabtam. Itt dr. Tabakovics ítélőtáblai tanácselnök, ügyvéd társam és régi ügyvédkollégám szíves vendégszeretetét élvezem. Vasárnap jöttem és vasárnap már megyek is ebből a kedves és „drága” városból, amely a lehető legkedvezőbb impressiókat keltette bennem.

Szíves bucsuzás közben az ősz politikus kijelentette, hogy vasárnap rokonosága meglátogatására Nemes-Militicsra utazik.

Antant beavatkozást sürgettek Vázsonyiék a kommün bukása után

Budapest. (Eredeti táv.) A nemzetgyűlés mai ülésén az indemnitás részletes vitája alatt új szakaszt iktattak be állam polgárság megállapításáról és a visszahonosításáról. Eszerint, ha valakinek az elszakított területeken volt közéleti illetősége és így magyar állampolgárságát elvesztette, a magyar belügyminiszteriumhoz fordulhat visszahonosításért, ha Magyarországon akar letelepedni.

Ki hívta be a románokat?

A nemzetgyűlés ma délutáni ülésén került szóba a magyar politikai élet legutóbbi idejének kínos problémája: ki hívta be annak

idején a Magyarországot megszálló román csapatokat? Bethlen miniszterelnök válaszul fog Sándor Pál emirányu interpellációjára. Az ügyvel kapcsolatban felszólalnak Pekár Gyula, Csilléry András, Hetarich, Hegyesalmay és Friedrich István is. A szocialisták részéről Peldi Gyula fog felszólalni. Az ősszes beszédeket igalmas érdeklődéssel várják. Peldi hírszerint kéri fogja, hogy az ügy megvizsgálására a parlament küldjön ki egy külön bizottságot, Friedrich pedig ismertetől fogja azon memorandumot, amelyet Bárczy István, Ugron Gábor és Vázsonyi Vilmos intésték annakidején Clark budapesti antantmegbízotthoz.

A „Szózat” teleplezése

A „Szózat” mai száma közli a kérdéses memorandumot, amelyet 1919. őszén Bárczy, Vársonyi, Ugron és Varjassy Lajos intéztek Clarkhoz, hogy az antant pártfogását kérjék az akkori magyar kormány ellen. A memorandum szövege többek között így szól:

Bár a felekezeti alapra helyezett párt kormányának elnöke kijelentette, hogy lázadókként fogja kezelni azokat, akik az antant-hoz panasszal mennek fordulni, mi, akik valamilyen módon mindenkor és most is a rend hívei és a felforgató törekvések ellenségei voltunk és vagyunk, sajnálatunkra kénytelenek vagyunk az antant hatalmak pártfogását kérni Magyarország közszabadságának védelmére. Az ország dunántúli vidékein felekezeti igazgatásokkal gyűlöletes támadásokkal telt az emberi jogok és az ország alaptörvényében biztosított egyenlőség ellen igazató hírlapokat engednek megjelenni. A bolszevizmus áldozata csak ürügyül szolgál durva kivégzésekre, felekezeti gyűlölködésre és üldözésekre. A hatalmat kézben tartó felekezeti párt uralma elfojt minden ellenvéleményt, tehát elképzelhetetlen, hogy a nemzetgyűlési választás szabad legyen. Ilyen kormány létezése mellett felvetjük a kérdést: megfélemlít-e nekünk, a választási harcokban résztvevő és törvényesnek elismerni egy oly nemzeti képviselőt, amely nem lesz kifejezője a népakaratnak, csupán a fegyveres hatalom erejének szüleménye lesz? Az aláírók: Bárczy István Budapest volt polgármestere, Vársonyi volt igazságügyminiszter, Varjassy a szegedi kormány volt kereskedelmi minisztere.

SPORT

* **Sportnap Pasityevon (Okér)** Vasárnap július 30-án először lobogtatta meg Pasityevon (Okér) a Concordia sport egyesület atlétika zászlaját, a létezésének nemkülönböztetve életrevalóságának megadta első jelét. Atlétikai propaganda verseny volt Pasityevon, vidéken egy 50000 lelket számláló községben s olyan eredményekkel, melyeket Novisád város atlétái se igen szárnyalnak túl. Felette jól erős érzést váltott ki minden résztvevőből az a lendületes előretörés, mellyel ez a fiatal másfél hónapos sportegyesület neki indult. Öröm volt látni 64 vidéki atlétát és felemelő látvány volt az a szépszámu közönség, mely a verseny minden egyes pontját a legnagyobb figyelemmel és érdeklődéssel nézte végig.

Az az igazi sportiszerü elrendezés lefolytatás pár méltató szóval a befejezést megadó éremkiosztás városi egyesületnek is mintánul szolgálhatna, nem is szólva arról az annyira fontos anyagi sikerről. Ezen a kis helyen hater korona tiszta bevétellel számolt a pénztár, nálunk pedig hol négy helybelli egyesület rendezett atlétikai versenyt csaknem ugyanannyi deficitel zárult a verseny. No de hagyjuk az összehasonlítást. — Nem lehet mellőzéssel elhanyagolni az ifju egyesület fiatal agilis vezetőjének Trisater Fülöp tanítónak a kinevét, ki fáradságot nem ismerő munkával ugyszólván a semmiből épített oltárt a legizsibb emberi sportnak az atlétikának a „Concordia” alapításával.

A verseny eredmények az alábbiak: 100 m. síkfutás: Fichtner Tamás 12.2 mp. 200 m. gátfutás: Weinmann, Novivrbasz 40 mp. 4x100 m. staféta: Pašičevo (Stari Ker) Kreter, Kefer, Meder, Bauer, Sulydobás: Mail-Ker, Korbai 10.79 m. Diszkosz: Vrbas, Klein 32.45 m. Távolugrás: Fichtner 5.71 m. Magasugrás: Münster 155 cm. (4-en holtversenyben második 150 cm.) Rudugrás: Weinmann, Vrbas 2.75 m. Szerlorn: Korlát: Dombi József. Nyújtó: Kreter Pašičevo. — Ifjúsági verseny. 100 m. síkfutás: Liebmann Fritz 15 mp. Magasugrás: Falkenstein 130 cm. Rudugrás: Hauser 155 cm. Távolugrás: Kiesel 370 cm. Stafeta: Kiesel, Bols, Fabel, Falkenstein. Az ifjúsági verseny résztvevői mind 15 éven aluli fiúk. — Verseny után football mérkőzés a Konkordia Pašičevo és Överbász II között 3:1 eredménnyel Pašičevo javára. Bíró: Pekló Ferenc elég jó volt.

Felelős szerkesztő: Dr. Szlezák Rezső.
Kiadótulajdonos: Fáth Ferenc és társai.

Rokkant, nős, gyermeknélküli,

szertül, magyarul és németül beszélő 37 éves férfi foglalkozást keres. Kifutó, küldönc, házmesteri állást, esetleg vidéki alkalmazást is elfogad. Ajánlatok K. J. jeligére a kiadóhivatalba kéretnek. 3264-2-2

Házat vennék 80-90.000 dinárig.

Elsőrendű anyagból, utcai fronttal, 3-4 szoba, konyha és mellékhelyiségekből álló lakással, melybe azonnal beköltözhetek. Cím a kiadóban. 3272-1-2

Eladó adómentes egész új ház

Epres-utca 4. szám alatt. Üzlet-helyiség és lakás azonnal átvehető. Értekezhetni ugyanott. 3246-2-2

APOLLO MOZGÓ **AUG. 3**

Szünet.

Nagy bérház

a Futaki-ut legforgalmasabb részén eladó.

Különösen alkalmas üzletek, raktárak céljaira. — Cím a szerkesztőségben.

Djurica Lisič i Srpska Trgovačka Banka D. D. Fajkereskedése

Fióktelep: ŽABALJ. **Főlerakat: NOVISAD.** **Fióktelep: ST. FUTOG.**
Telefon: 19. **Temerini-u. Telefon: 306.** **Telefon: 4.**

Ajánlja nagy választékú raktárát mindennemű Épületes, faragott, fűrészelt és gömbfenyő
Asztalos deszka, teljesen száraz
Padló deszka NF. " "
Borovi padló " "
Gőzölt bükk és Tölgyfa deszka, teljesen száraz
Tölgy parkett, I. oszt. prima
Tölgy és kőris Keréktalpfák és gömbfa, bognárok részére
Beočini cement
Cementlemezek padlózásra
Cementcserép tetőfedésre (kipróbált jöminőségű és gazdaságos)
Mész, csak nagyban
Tűzifa, bükk és tölgyhasáb.

Elárusítás nagyban és kicsinyben. :- Szigoruan szabott árak.

DEDITS A. MONOPOL

Spediteur **NOVISAD**
Željeznička ulica 100.
HOTEL ORIENT.
3263-2-30
átvételét és szállítását hajón vagy vasuton elvállalja bármily mennyiségben kedvező feltételek mellett

Német kisasszonyt,

ki gyermekek mellett már volt, keresek egy éves fiamhoz. Cím a kiadóhivatalban. 3271-1-2

Előfizetők ebéd és vacsorára

18 dinárért felvétetnek. Ugyanott egy sör-apparát és egy nagy jégsekreány eladó. Korzó-pavillon, Novisad. 3246-1-3

Lakás-csere.

Egy szoba és konyhából álló lakásomat elcserélném ugyanilyen lakással. Cím a kiadóhivatalban. 3274-1-2

GUTENBERG
Könyvnyomdában Novisad, Szabadság-tér 1. szám alatt (a rom. katólikus templommal szemben). — Telefon 99.